

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 165g/2024, nr. 248g/2024 și nr. 293g/2024

privind excepțiile de neconstituționalitate a articolelor 3 lit. f) și g), 6 alin. (1¹) lit. d) și 14 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni

(stabilirea alocației de îngrijire, însoțire și supraveghere pentru adulții cu dizabilități severe)

CHIȘINĂU

26 februarie 2026

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRILOR
NR. 165G/2024, NR. 248G/2024 ȘI NR. 293G/2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 26 iulie, la 11 și la 23 decembrie 2024,

Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 26 februarie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolelor 3 literele f) și g), 6 alin. (1¹) lit. d) și 14 alin. (1) literele a) și b) din Legea nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de dna Larisa Boxăneanu, reclamantă în dosarul nr. 3-1680/2024 [*sesizarea nr. 165g/2024*], de dnii Ivan Tregubov și Vladimir Golovatiuc, reclamânți în dosarul nr. 3-4089/2024 [*sesizarea nr. 248g/2024*], și de dl Ion Bargan, reclamant în dosarul nr. 3-2719/2023 [*sesizarea nr. 293g/2024*], toate dosarele pendinte la Judecătoria Chișinău.

2. Sesizările au fost trimise la Curtea Constituțională, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, de dnele judecătore Cristina Panfil, Rodica Nicula și Violeta Chisilița de la Judecătoria Chișinău.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor, Curtea a decis conexarea lor într-un singur dosar, căruia i-a atribuit numărul 165g/2024.

4. În cadrul examinării cauzei, doamna judecătore Viorica Puica i-a prezentat Plenului o cerere de abținere de la examinarea cauzei. Analizând motivele invocate, Curtea Constituțională a decis admiterea cererii.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

I. Sesizarea nr. 165g/2024

4. La 18 ianuarie 2024, dna Larisa Boxăneanu a formulat o cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi (în continuare, CTAS) cu privire la stabilirea alocației pentru ea și pentru mama sa, pe care o îngrijește, însoțește și supraveghează, aceasta fiind o persoană cu dizabilitate severă.

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRILOR
NR. 165G/2024, NR. 248G/2024 ȘI NR. 293G/2024

5. Prin Decizia nr. 275 din 15 februarie 2024, CTAS a refuzat stabilirea alocațiilor în discuție, menționând că nici dna Larisa Boxăneanu, nici mama sa nu se încadrează în categoria persoanelor care pot beneficia de alocații în sensul Legii nr. 499 din 14 iulie 1999. Nefiind de acord cu această decizie, dna Larisa Boxăneanu a formulat o cerere prealabilă, care a fost respinsă de către Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare, CNAS).

6. Dna Larisa Boxăneanu, fiind tutorele mamei sale, a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva CNAS cu privire la anularea Deciziei menționate mai sus și stabilirea alocației pentru ea și pentru mama ei.

7. În procesul examinării cauzei, dna Larisa Boxăneanu a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 3 lit. f) și g), 6 alin. (1¹) lit. d) și 14 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

8. Printr-o încheiere din 24 iulie 2024, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

II. Sesizarea nr. 248g/2024

9. La 12 iulie 2024, dnii Ivan Tregubov și Vladimir Golovatiuc au formulat o cerere către CTAS Rîșcani cu privire la achitarea alocației pentru dl Ivan Tregubov, având în vedere că i s-a stabilit o dizabilitate severă, și pentru dl Vladimir Golovatiuc, pentru că îl îngrijește, îl însoțește și îl supraveghează pe fiul său (dl Ivan Tregubov).

10. Prin Decizia nr. T/1/24 din 22 iulie 2024, CTAS a refuzat stabilirea alocațiilor în discuție, menționând că nici Ivan Tregubov, nici tatăl său nu se încadrează în categoria persoanelor care pot beneficia de alocații în sensul Legii nr. 499 din 14 iulie 1999. Nefiind de acord cu această decizie, dnii Ivan Tregubov și Vladimir Golovatiuc au formulat o cerere prealabilă, care a fost respinsă de către CNAS.

11. La 11 septembrie 2024, dnii Ivan Tregubov și Vladimir Golovatiuc au formulat o cerere de chemare în judecată împotriva CNAS cu privire la anularea deciziei și a răspunsului oferit și pentru stabilirea alocațiilor.

12. La 3 decembrie 2024, dnii Ivan Tregubov și Vladimir Golovatiuc au ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 3 lit. f) și g), 6 alin. (1¹) lit. d) și 14 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

13. Printr-o încheiere din 6 decembrie 2024, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

III. Sesizarea nr. 293g/2024

14. La 6 iunie 2023, dl Ion Bargan a formulat o cerere către CTAS Ungheni cu privire la stabilirea alocației pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, având în vedere că este o persoană cu dizabilitate locomotorie severă.

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRILOR
NR. 165G/2024, NR. 248G/2024 ȘI NR. 293G/2024

15. Prin Decizia din 14 iunie 2023, CTAS a refuzat stabilirea alocației pentru că dl Ion Bargan nu se încadrează în categoria persoanelor care pot beneficia de alocații potrivit articolului 14 din Legea nr. 499 din 14 iulie 1999. Nefiind de acord cu aceasta decizie, dl Ion Bargan a contestat-o în prealabil, însă nu a primit niciun răspuns de la CNAS.

16. La 19 septembrie 2023, dl Ion Bargan a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva CNAS cu privire la anularea Deciziei menționate mai sus și stabilirea alocației.

17. În procesul examinării cauzei, la 19 august 2024, dl Ion Bargan a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 3 lit. f) și g), 6 alin. (1¹) lit. d) și 14 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

18. Printr-o încheiere din 19 decembrie 2024, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

19. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 51

Protecția persoanelor cu dizabilități

„(1) Persoanele cu dizabilități beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.

(2) Nimeni nu poate fi supus nici unui tratament medical forțat, decât în cazurile prevăzute de lege.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRILOR
NR. 165G/2024, NR. 248G/2024 ȘI NR. 293G/2024

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

20. Prevederile relevante ale Legii nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni sunt următoarele:

Articolul 3
Beneficiarii alocațiilor

„De alocații beneficiază următoarele categorii de persoane:

[...]

f) persoanele care îngrijesc, însoțesc și supraveghează un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani;

g) persoanele cu dizabilități severe din copilărie – pentru îngrijire, însoțire și supraveghere;

[...].”

Articolul 6
Stabilirea și plata alocațiilor

„[...]

(1¹) Alocațiile se stabilesc și se plătesc în următoarele termene:

[...]

d) alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere:

– persoanelor specificate la art. 14 alin. (1) lit. a) – de la data stabilirii alocației pentru persoana cu dizabilități;

– persoanelor specificate la art. 14 alin. (1) lit. b) și c) – de la data stabilirii alocației pentru persoana cu dizabilități sau a pensiei de dizabilitate;

[...].”

Articolul 14
Condițiile de stabilire a alocației

„(1) Alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere se stabilește:

a) persoanelor care îngrijesc, însoțesc și supraveghează la domiciliu un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani;

b) persoanelor cu dizabilități severe din copilărie;

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepțiilor de neconstituționalitate

21. Autorii excepțiilor susțin, pe de o parte, că, potrivit prevederilor contestate, persoana care îngrijește un copil cu o dizabilitate severă în vârstă de până la 18 ani are dreptul la alocația de îngrijire, însoțire și supraveghere. Pe de altă parte, persoana care îngrijește de o persoană cu dizabilitate severă în vârstă de peste 18 ani nu primește această alocație. Autorii excepțiilor consideră că aceste două categorii se află în situații comparabile, deoarece ambele îngrijesc de persoane cu dizabilități severe. De asemenea, persoana care îngrijește o persoană cu dizabilitate severă în vârstă de peste 18 ani nu se poate încadra în câmpul muncii și se află în imposibilitatea de a câștiga venituri. Deși situațiile sunt similare, persoanele în discuție sunt tratate în mod diferit de legislator. Acest tratament nu urmărește niciun scop legitim.

22. De asemenea, autoarea sesizării nr. 165g/2024 susține că, potrivit normelor contestate, persoana cu dizabilitate severă din copilărie beneficiază de alocație pentru îngrijire, însoțire și supraveghere. Din contră, persoana căreia i s-a stabilit gradul de dizabilitate severă după vârsta de 18 ani nu beneficiază de o asemenea alocație. În acest caz, criteriul de delimitare a acestor categorii de persoane este momentul dobândirii dizabilității severe. Autoarea sesizării consideră că persoanele cu dizabilități severe trebuie să fie tratate în mod egal, indiferent de momentul dobândirii dizabilității, adică ambele categorii trebuie să beneficieze de o asemenea alocație.

23. În opinia autorilor sesizărilor, prevederile contestate sunt contrare articolelor 16, 47, 51 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

24. Examinând admisibilitatea excepțiilor de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

25. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, ține de competența Curții Constituționale.

26. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de reclamanți în procese și sunt formulate de subiectele cărora li s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

27. Obiectul excepțiilor de neconstituționalitate îl reprezintă articolele 3 lit. f) și g), 6 alin. (1¹) lit. d) și 14 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni. Aceste prevederi nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

28. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în trei cauze civile care au ca obiect examinarea unor cereri de chemare în judecată privind anularea deciziilor CTAS și stabilirea alocațiilor pentru persoanele cu dizabilități severe și pentru persoanele care îngrijesc, însoțesc și supraveghează persoane cu dizabilități severe. Astfel, Curtea a admis că instanța de judecată va aplica prevederile criticate în cauzele în care au fost ridicate excepțiile de neconstituționalitate.

29. Autorii excepțiilor afirmă că prevederile contestate contravin articolelor 16 (*egalitatea*), 47 (*dreptul la asistență și protecție socială*), 51

(*protecția persoanelor cu dizabilități*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

30. În jurisprudența sa, Curtea a precizat că articolele 16 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare (a se vedea HCC nr. 15 din 9 iulie 2024, § 69). Principiul nediscriminării nu constituie o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 3 din 24 februarie 2022, § 15). Articolul 54 din Constituție îi impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Abia în cadrul analizei ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestui articol (a se vedea HCC nr. 12 din 23 aprilie 2024, § 26).

31. Cu privire la incidența articolelor 47 și 51 din Constituție, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că statul dispune de o marjă largă de apreciere în domeniul drepturilor sociale, iar drepturile prevăzute de articolul 47 din Constituție nu garantează persoanelor un nivel concret de asigurare socială. Garanțiile sociale nu au un caracter necondiționat, legiuitorul fiind în drept de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale. Astfel, modul de stabilire a alocațiilor sociale de stat reprezintă o opțiune a legislatorului, acesta fiind liber, în funcție de resursele financiare disponibile, să stabilească acordarea acestui drept, conținutul și limitele acestuia, precum și condițiile în care poate fi acordat atunci când realitățile economice și sociale o impun (DCC nr.24 din 10 martie 2017, § 22-23; DCC nr. 15 din 10 februarie 2020, § 21).

32. Curtea constată că prin Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni legislatorul a instituit un mecanism de protecție socială destinat persoanelor vulnerabile care nu îndeplinesc condițiile legale pentru obținerea dreptului la pensie conform Legii privind sistemul public de pensii. Prin definirea expresă a categoriilor de beneficiari, legislatorul a urmărit să asigure un nivel minim de protecție socială, *inter alia*, persoanelor care îngrijesc, însoțesc și supraveghează un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani și persoanelor cu dizabilități severe din copilărie. Legislatorul a stabilit că categoriile respective vor beneficia de o alocație plătită din mijloacele bugetului de stat, prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat (a se vedea articolele 1 și 4 din Lege).

33. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că, având la bază principiul contributivității, sistemul public de pensii ține de competența legislatorului, căruia îi este recunoscută o marjă discreționară largă în materie de stabilire a condițiilor și a criteriilor necesare pentru beneficierea de o anumită categorie de pensie, cu condiția de a nu încălca exigențele constituționale ce rezultă din prevederile constituționale (DCC nr.111 din 1 octombrie 2020, § 22). Caracterul necontributiv al protecției sociale oferite de normele contestate determină Curtea să constate cu atât mai mult că, în acest domeniu, legislatorul deține o marjă de apreciere largă, întrucât prestațiile în discuție nu se bazează pe contribuții individuale ale beneficiarilor și nu generează drepturi patrimoniale câștigate.

34. Astfel, Curtea subliniază distincția esențială dintre prestațiile bazate pe contribuții individuale și generatoare de așteptări patrimoniale protejate și prestațiile necontributive, finanțate exclusiv din bugetul de stat, care nu dau

naștere unor drepturi câștigate în sensul articolului 47 din Constituție. În cazul prestațiilor necontributive libertatea de reglementare a legiuitorului este mai amplă.

35. Prin urmare, controlul de constituționalitate în domeniul excepțiilor de neconstituționalitate analizate se limitează la verificarea caracterului nearbitrar al opțiunii legislative, care presupune existența unui scop legitim de interes public urmărit de legislator și o legătură rațională între criteriul de diferențiere utilizat și scopul urmărit de norma contestată. Curtea nu este îndrituită să evalueze dacă soluția legislativă este optimă, echitabilă sau preferabilă din punct de vedere social, ci doar dacă aceasta este vădit lipsită de o justificare obiectivă și rezonabilă. Controlul Curții nu se substituie evaluării oportunității politicii publice din domeniul social.

36. Analizând argumentele autorilor sesizărilor, Curtea constată că aceștia ignoră, în primul rând, caracterul necontributiv al alocației sociale și scopul precis al legii, care nu este de a compensa integral pierderea capacității de muncă, ci de a acorda un sprijin minim persoanelor care nu îndeplinesc condițiile legale pentru obținerea dreptului la pensie.

37. În același timp, decizia legislatorului de a acorda o alocație persoanelor care îngrijesc, însoțesc și supraveghează un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani și persoanelor cu dizabilități severe din copilărie nu ignoră vulnerabilitatea persoanelor care dobândesc dizabilitatea severă după vârsta de 18 ani, ci reprezintă opțiunea legislatorului de a acorda protecție prioritară copiilor, care reprezintă un criteriu obiectiv legitim de diferențiere ca efect al aplicării cumulative a art. 51 și art. 50 din Constituție, coroborate cu principiul interesului superior al copilului. Mai mult decât atât, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că persoanele cu dizabilități titulare de alocații sociale nu formează un grup omogen, iar criteriile ca genul, gradul afectării, maladia și momentul apariției dizabilității: la naștere, în copilărie sau ulterior pe parcursul vieții, determină mai multe deosebiri. De asemenea, Curtea a notat că limitările sunt resimțite diferit și în funcție de severitatea dizabilității, caracterul ei accentuat sau mediu, apariția sa în copilărie, la maturitate sau la bătrânețe etc. (HCC nr.15 din 9 iulie 2024, § 85).

38. Diferențierea între persoanele cu dizabilități severe din copilărie și cele care dobândesc dizabilitatea severă la vârsta adultă are o legătură rațională evidentă cu scopul normei, deoarece dizabilitatea apărută în copilărie afectează întregul parcurs educațional, profesional și social al persoanei, generând o dependență de sprijin extern pe termen lung. Prin urmare, acordarea unui nivel de protecție suplimentar acestei categorii de persoane se încadrează în marja discreționară a legislatorului.

39. Este firesc ca atunci când legislatorul instituie mecanisme de protecție socială minimă cu caracter necontributiv să existe diferențieri între categoriile de beneficiari, întrucât resursele financiare ale statului sunt limitate, iar statul nu poate aplica măsuri de protecție pentru toate categoriile vulnerabile. În lipsa unor asemenea diferențieri, mecanismele de protecție socială și-ar pierde caracterul sustenabil.

40. Curtea reține că, de fapt, autorii sesizărilor pretind o extindere a sferei de aplicare a legii. Totuși, o asemenea solicitare excedează competenței de control al constituționalității, întrucât presupune modificarea regimului

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRILOR
NR. 165G/2024, NR. 248G/2024 ȘI NR. 293G/2024

general al protecției sociale stabilit de legea contestată, domeniu rezervat Parlamentului în baza articolului 72 alin. (3) lit. j) din Constituție.

41. Prin urmare, pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizările nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Pentru motivele arătate, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. f), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolelor 3 literele f) și g), 6 alin. (1¹) lit. d) și 14 alin. (1) literele a) și b) din Legea nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni. Aceste excepții au fost ridicate de dna Larisa Boxăneanu, reclamantă în dosarul nr. 3-1680/2024 [sesizarea nr. 165g/2024], de dnii Ivan Tregubov și Vladimir Golovatiuc, reclamanți în dosarul nr. 3-4089/2024 [sesizarea nr. 248g/2024], și de dl Ion Bargan, reclamant în dosarul nr. 3-2719/2023 [sesizarea nr. 293g/2024], toate dosarele pendinte la Judecătoria Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 26 februarie 2026
DCC nr. 29
Dosarul nr. 165g/2024